

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Numele proiectului: DreptCompAct - COMpetențe ACTuale pentru studenți la DREPT | Cod proiect: 312957

Programul Educație și Ocupare 2021-2027 | Cod apel: PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49

Workshop DreptCompAct

INTRODUCERE ÎN SISTEMUL FISCAL ROMÂNESC ȘI ROLUL ANAF

Workshop pentru facilitarea comunicării mediu academic – mediu economic real, în vederea adaptării și corelării competențelor profesionale și a abilităților practice aferente, oferite de programele de studii de licență/masterat la care sunt înmatriculați membrii grupului țintă cu cerințele pieței muncii dinamice și globale

06.07.2026 online

Temă expert: Inspecția fiscală - obiect, forme, competențe și valorificare

Dezvoltarea și sprijinirea parteneriatelor sustenabile, cu angajatori din mediul economic real, la care se realizează stagiile de practică de specialitate, pentru adaptarea și corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii, în vederea facilitării inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți

INSPECȚIA FISCALĂ - OBIECT, FORME, COMPETENȚE ȘI VALORIFICARE

Inspecția fiscală reprezintă una dintre cele mai importante atribuții ale administrației fiscale și, totodată, unul dintre cele mai eficiente instrumente de conformare voluntară și de combatere a evaziunii fiscale.

Într-un stat de drept, activitatea de inspecție fiscală trebuie să realizeze un echilibru între interesul bugetului public de a colecta veniturile datorate și dreptul contribuabilului la corectitudine, predictibilitate și respectarea drepturilor procesuale.

Regimul juridic al inspecției fiscale în România este reglementat în principal de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările ulterioare, și de Normele metodologice de aplicare.

Conform Codului de procedură fiscală, **inspecția fiscală este activitatea de verificare a legalității și conformității declarațiilor fiscale, evidențelor fiscale și a altor documente referitoare la obligațiile fiscale ale contribuabilului.**

Această activitate este coordonată de A.N.A.F. prin Direcția Generală Coordonare Inspecție Fiscală - Direcția Proceduri și Programare Inspecție Fiscală, structură care:

- elaborează metodologiile de control și proceduri de inspecție fiscală, metodologii și proceduri privind efectuarea analizei de risc în vederea selectării contribuabililor pentru control și cu privire la utilizarea instrumentelor informatice în cadrul inspecției fiscal

- elaborează și propune spre aprobare vicepreședintelui coordonator al activității de inspecție fiscală programele anuale, trimestriale și lunare în baza cărora își desfășoară activitatea aparatul propriu al direcției generale și structurile cu atribuții de inspecție fiscală din cadrul A.N.A.F.
- stabilește criterii care stau la baza analizelor de risc precum și profile de risc în vederea selectării contribuabililor pentru inspecția fiscală
- asigură îndrumarea metodologică a acțiunilor de inspecție fiscală realizate de structurile de inspecție fiscală
- dispune, după caz, delegarea competenței pentru efectuarea inspecției fiscale, altui organ de inspecție fiscală
- coordonează metodologic acțiunile desfășurate de structurile cu atribuții de inspecție fiscală în domeniul prețurilor de transfer în vederea aplicării unitare a reglementărilor legale în materie

Din punct de vedere juridic, inspecția fiscală este o activitate administrativă de control, cu caracter special, distinctă de controlul fiscal și de verificarea documentară.

Inspecția fiscală are ca finalitate constatarea situației fiscale reale a contribuabilului și stabilirea corectă a obligațiilor fiscale.

CARACTERELE INSPECȚIEI FISCALE:

- **Caracter oficial** – ceea ce înseamnă că se realizează doar de către organele competente din cadrul ANAF.
- **Caracter periodic** - contribuabilii mari și mijlocii sunt supuși inspecției fiscale cel puțin o dată la 5 ani.
- **Caracter contradictoriu** - contribuabilul participă și își poate exprima punctul de vedere

OBIECTUL INSPECȚIEI FISCALE

Obiectul inspecției fiscale este stabilit prin Codul de procedură fiscală și vizează:

- Verificarea legalității și conformității declarațiilor fiscale, a evidențelor contabile și fiscale, a documentelor justificative și a altor documente.
- Stabilirea corectă a bazei de impunere pentru toate impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat.
- Stabilirea diferențelor de obligații fiscale și a accesoriilor aferente.
- Verificarea respectării prevederilor legislației fiscale și contabile.
- Analiza riscului fiscal al contribuabilului.

NU intră în obiectul inspecției fiscale:

- verificarea contravențiilor, cu excepția celor legate direct de obligații fiscale
- stabilirea răspunderii penale.

FORMELE INSPECȚIEI FISCALE - Codul de procedură fiscală reglementează 2 forme principale, diferențiate după întinderea și perioada verificată.

- ***INSPECȚIA FISCALĂ GENERALĂ***
- ***INSPECȚIA FISCALĂ PARȚIALĂ***

INSPECȚIA FISCALĂ GENERALĂ

- reprezintă **activitatea de verificare a modului de îndeplinire a tuturor obligațiilor fiscale** și a altor obligații prevăzute de legislația fiscală și contabilă ce revin unui contribuabil/plătitor, pentru o perioadă de timp determinată.
- se efectuează la contribuabilii mari și mijlocii, cel puțin o dată la 5 ani.
- se efectuează și în următoarele situații:
- la solicitarea contribuabilului pentru decontarea TVA, restituiri, rambursări.
- la încetarea activității, lichidare, fuziune, divizare.

Perioada supusă inspecției este, de regulă, **5 ani anteriori datei începerii inspecției**.

INSPECȚIA FISCALĂ PARȚIALĂ reprezintă **activitatea de verificare a modului de îndeplinire a uneia sau mai multor obligații fiscale**, precum și a altor obligații prevăzute de legislația fiscală și contabilă, ce revin unui contribuabil/plătitor pentru o perioadă de timp determinată și se efectuează:

- dacă există indicii de risc fiscal pe un anumit domeniu.
- la solicitarea organelor judiciare.
- pentru verificarea unor operațiuni punctuale: comerț intracomunitar, prețuri de transfer.

Perioada supusă inspecției este **stabilită prin avizul de inspecție**.

ALTE TIPURI DE VERIFICĂRI

- ***Verificarea documentară*** - se efectuează la sediul organului fiscal, pe baza documentelor existente la dosarul fiscal.
- ***Controlul inopinat*** - control antifraudă, efectuat fără înștiințare prealabilă, în caz de risc.

COMPETENȚELE ORGANELOR DE INSPECȚIE FISCALĂ

Competența de efectuare a inspecției fiscale aparține Agenției Naționale de Administrare Fiscală – ANAF, Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor Publice, Direcțiilor de Inspecție Fiscală de la nivel central și regional.

Inspecția fiscală se exercită exclusiv, nemijlocit și neîngrădit de organul fiscal competent pe a cărui rază teritorială se află situat sediul permanent/secundar al contribuabilului.

Organele de inspecție fiscală au competența și dreptul să:

- solicite informații și documente de la contribuabil și de la terți - bănci, clienți, furnizori.
- acceseze sediile contribuabilului în timpul programului de lucru.
- efectueze inventarierea bunurilor și valorilor.
- solicite expertize de specialitate.
- aplice sigilii asupra bunurilor și documentelor.

Obligațiile organelor de inspecție fiscală

- Obligația de informare, respectiv transmiterea avizului de inspecție cu 30 de zile înainte.
- Obligația de imparțialitate și confidențialitate.
- Obligația de motivare a constatărilor.
- Respectarea termenelor/duratei - 180 de zile pentru contribuabilii mari, precum și pentru contribuabilii/plătitorii care au sedii secundare, indiferent de mărime, 90 de zile pentru contribuabilii mijlocii și 45 de zile pentru ceilalți contribuabili.
- Obligația de colaborare cu contribuabilul.

PROCEDURA DE DESFĂȘURARE A INSPECȚIEI FISCALE are 3 faze:

- *Faza premergătoare*, care cuprinde:
 - Pregătirea inspecției
 - Analiza de risc - selecția contribuabililor.
 - Emiterea avizului de inspecție - care se comunică cu 30 zile înainte și cuprinde: perioada, tipul, documentele solicitate (s.n. – excepție în caz de urgență sau control inopinat când nu se emite aviz)
- *Faza de desfășurare* în care se efectuează verificarea propriu-zisă și care presupune:
 - Prezentarea legitimației și a ordinului de serviciu.
 - Solicitarea documentelor și analiza acestora.

- Discuția finală – în care inspectorii prezintă constatările, contribuabilul își exprimă punctul de vedere și se încheie un proces-verbal.
- *Faza de finalizare* – întocmirea Raportului de inspecție fiscală în termen de 60 zile de la încheierea discuției finale

Raportul de inspecție fiscală trebuie să conțină, în mod obligatoriu:

- descrierea faptei
- încadrarea juridică
- baza de calcul
- calculul diferențelor
- motivele de fapt și de drept.

Pe baza **Raportului de inspecție fiscală** se emite **Decizia de impunere** - act administrativ fiscal prin care se stabilesc obligațiile fiscale suplimentare.

VALORIFICAREA REZULTATELOR INSPECȚIEI FISCALE

Valorificarea rezultatelor inspecției fiscale presupune ca ceea ce s-a constatat în cursul inspecției fiscale să producă și efecte juridice.

Actele emise în urma inspecției fiscale sunt:

- Raportul de inspecție fiscală - act cu caracter preparator care nu poate fi contestat (atacat) separat.

- Decizia de impunere - act administrativ fiscal de stabilire a obligațiilor și care poate fi contestată (atacată)
- Decizia de nemodificare a bazei de impunere, dacă nu s-au constatat diferențe.
- Procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor fiscale.

Căile de atac

- ***Contestația administrativă*** - se depune la organul fiscal emitent în 45 zile de la comunicare și ***constituie o condiție prealabilă obligatorie***.
- ***Acțiunea în contencios administrativ*** – se depune la Tribunal, Secția de contencios administrativ și fiscal, ***după soluționarea contestației***.

Efectele deciziei de impunere

- *Efect declarativ* - constată o situație fiscală preexistentă.
- *Efect executor* - devine titlu executoriu după 30 zile.
- *Calculul accesoriilor* - dobânzi și penalități de întârziere.

VALORIFICAREA REZULTATELOR INSPECȚIEI FISCALE DIN PERSPECTIVĂ PENALĂ

Dacă în timpul inspecției se constată indicii de **evaziune fiscală**, **organul de inspecție are obligația de a sesiza organele de urmărire penală**. În acest caz, dosarul de inspecție devine probă în procesul penal.

În cazul în care inspecția fiscală nu se finalizează într-o perioadă reprezentând dublul perioadei prevăzute mai sus, inspecția fiscală încetează, fără a se emite Raport de inspecție fiscală și Decizie de impunere sau Decizie de nemodificare a bazei de impunere.

În acest caz, organul de inspecție fiscală poate relua inspecția, cu aprobarea organului ierarhic superior celui care a aprobat inspecția fiscală inițială, o singură dată pentru aceeași perioadă și aceleași obligații fiscale, cu respectarea termenului de prescripție.

Perioadele în care inspecția fiscală este suspendată nu sunt incluse în calculul duratei acesteia.

Inspecția fiscală se efectuează o singură dată pentru fiecare tip de creanță fiscală și pentru fiecare perioadă supusă impozitării

Pentru aceleași operațiuni și obligațiile fiscale aferente acestora nu se poate derula concomitent și un control inopinat cu o inspecție fiscal derulată la același contribuabil, cu excepția situației în care în alte proceduri sunt necesare constatări în legătură cu operațiuni și obligații fiscale supuse unei inspecții fiscale în derulare, caz în care echipa de inspecție fiscală este competentă să efectueze și un control inopinat